
paveldo vertinimo taryba.

Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas, Kultūros paveldo centras, 2022-09-13;

1.11. už apsaugą atsakinga institucija (pavadinimas, centrinės buveinės ar padalinio adresas)

**Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinis skyrius,
Šiauliai, Aušros al. 84 LT-76233, el. paštas: siauliai@kpd.lt**

II. PAVELDOSAUGOS REIKALAVIMAI

2. Kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos paveldosaugos reikalavimai:

turi būti išsaugotos Verslininko Stasio Pociaus namas (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 47726) (toliau – Namas) vertinimo tarybos akte nustatytos vertingosios savybės:

1) tūris - **pusiau atviro tūrio, netaisyklingos U raidės formos plano, 3 a. su pastoge ir rūsiu bei paaukštinta kampine P dalimi, akcentuojančia Vilniaus ir Vasario 16-osios gatvių sankirtą; stogo forma - ŠV fasado laiptinės rizalito - daugiašlaitės piramidės** (pastato stogo forma pakeista, dvišlaitis stogas buvo aukštesnis, P kampe buvęs bokštėlis - neišlikęs); **stogo dangos medžiaga ar jos tipas - skardos lakštų, sujungtų užlankais, dangos tipas** (reikšmingas medžiagiškumu ir stogo dengimo būdu; išlikusi tik laiptinės stogo danga;

2) aukštų išplanavimas - **kapitalinių sienų tinklas su laiptine ŠV dalyje** (išplanavimas iš dalies pakeistas); **sienų angos - kiemo fasadų langų ir durų stačiakampės angos** (išskyrus rekonstruotas ar po 1940 m. įrengtas angas; dalis angų užmūryta, būklė patenkinama);

3) fasadų architektūrinis sprendimas - **gatvių PV ir PR fasadų architektūrinio sprendimo visuma; fasadų architektūros tūrinės detalės - tinkuoto plytų mūro užapvalintas laiptinės rizalitas kiemo ŠV fasade; pastato P kampo II-III a. tinkuoto plytų mūro erkeris; PR ir PV fasadų II a. tinkuoto gelžbetonio balkonai abipus erkerio, paremti tinkuotomis betono pasparomis su metalinėmis ažūrinėmis tvorelėmis; fasadų apdaila ir puošyba - PV, PR fasadų III a. palangių, II-III a. tarpulangių nišų reljefinis ir dichrominis dekoras** (P kampo nišoje su datomis);

4) konstrukcijos - **pamatas su tinkuoto plytų mūro rūsio sienomis ir cokoliu; keraminių plytų mūro sienos; gelžbetoninės perdangos; funkcinė įranga - laiptinės betono pakopų laiptai su metaline dekoruota tvorele ir mediniu porankiu;**

5) žemės ir jos paviršiaus elementai - **kultūrinis sluoksnis** (pastatas patenka į Šiaulių senjojo miesto vietos teritoriją 27097).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (toliau – NKPAI), valdytojo pareiga išsaugoti nekilnojamąją kultūros vertybę.

Kultūros paveldo objekto valdytojas privalo:

1) nuolat atlikti Namą priežiūros darbus kuriems nereikalinga projektinė dokumentacija ir už objekto apsaugą atsakingos institucijos leidimas, šalinti atsiradusius defektus, taršos židinius, saugoti pastatą nuo neigiamo aplinkos poveikio, vandalizmo;

2) Namą pastatui priskirtoje teritorijoje nedelsiant šalinti ir genėti medžius, keliančius grėsmę pastatui ir jo lankytojams;

3) pranešti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos atsakingam skyriui arba Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritoriniam skyriui apie nekilnojamąją kultūros vertybei iškilusią grėsmę, kurios pats pašalinti nepajėgia arba tam neturi reikiamos kvalifikacijos, leidimo;

4) leisti Kultūros ministro nustatyta tvarka Kultūros paveldo departamento, Šiaulių miesto savivaldybės atsakingiems darbuotojams, taip pat Valstybinės kultūros paveldo komisijos nariams ir pareigūnams ar jų įgaliotiems specialistams apžiūrėti Namą, fiksuoti jo būklę ir sutartomis sąlygomis atlikti taikomuosius tyrimus;

- 5) leisti už apsaugą atsakingai institucijai Namą ženklinti tipinėmis ir (ar) individualiai sukurtomis informacinėmis lentomis bei rodyklėmis;
- 6) sudaryti sąlygas visuomenei lankyti ir pažinti kultūros paveldo objektą;
- 7) pagal galimybę įrengti techninės apsaugos priemones, užtikrinti jų funkcionavimą;
- 8) informuoti Kultūros paveldo departamento Šiaulių teritorinį skyrių apie planuojamus masinius renginius;
- 9) Namu tvarkybos darbus vykdyti Lietuvos Respublikos įstatymų bei teisės aktų nustatyta tvarka;
- 10) rengiant Namu tvarkybos projektus siekti, medžiagų ir darbų technologijų autentiškumo, istorinės komplekso struktūros išlaikymo, jo architektūrinio pobūdžio išryškavimo vengti imitacijos;
- 11) aptikus archeologinių radinių ar nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių nedelsiant pranešti už paveldo apsaugą atsakingai institucijai;
- 12) perduodant valdymo teisę kitam asmeniui, ne vėliau kaip prieš mėnesį informuoti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos paveldosaugos skyrių apie ketinimą sudaryti sandorį.

Kultūros paveldo objekte ir jo teritorijoje draudžiama:

- 1) naikinti ar kitaip žaloti Namu apskaitos dokumentuose nurodytas vertingąsias savybes;
- 2) be institucijos, atsakingos už kultūros paveldo apsaugą, sutikimo atidengti autentiškas apskaitos dokumentuose pažymėtas netirtas saugomas Namu dalis ar elementus, atlikti ardomuosius tyrimus;
- 3) naikinti ar žaloti paminklines lentas, informacinius standus, rodykles;
- 4) remontuoti, rekonstruoti, ardyti Namą neparengus ir su atsakingomis institucijomis nesuderinus projektinės dokumentacijos;
- 5) vertingąsias savybes naikinantys statybos darbai: pristatyti priestatus, papildomus aukštus, įrengti naujas mansardas, formuoti naują planinę struktūrą ir kitaip naikinti autentiškumo požymius ar įrenginius, nesusijusius su Namu dabartine ar istorine paskirtimi, lankymu bei priežiūra, savo apimtimi, medžiagiškumu, spalvomis bei architektūrine raiška, galinčius nustelbti ir trukdyti juos apžvelgti;
- 6) įrengti reklaminius standus, antenas ir kitus su Namu naudojimo paskirtimi bei apsauga nesusijusius techninius įrenginius;
- 7) Namui papuošti naudoti kultūros paveldo objektams nebūdingas medžiagas - plastiką, aliuminio skardą, fluorescencinius dažus, neoną;
- 8) vykdyti ūkinę veiklą, galinčią sužaloti Namą;
- 9) neįvertinus galimo vibracinio ir dinaminio poveikio Namu konstrukcijoms, naudoti didelį garsą bei vibraciją sukeliančius įrenginius bei transporto priemones.

Priežiūros sąlygos

Namu priežiūros tikslas – išsaugoti gerą fizinę šio kultūros paveldo objekto būklę, palaikyti tinkamą sanitarinę ir priešgaisrinę būklę, išvengti pagrindinių sudedamųjų dalių – statinių, želdinių, teritorijos – autentiškų savybių kitimo ir vandalizmo.

Savininkas, valdytojas ar naudotojas gali savarankiškai atlikti šiuos Namu priežiūros darbus: atlikti apžiūrą, valyti, šalinti taršos šaltinius, šalinti (iškirsti) medžius ir krūmus, augančius ant statinio, grąžinti į pirmykštę vietą ir įtvirtinti išslinkusius ar iškritusius elementus, jeigu jie nėra vertingosios savybės bei elementai, įrengti ir prižiūrėti įrangą, apsaugančią nuo gaisrų.

Pastato priežiūros darbai atliekami nuolat, be projektinės dokumentacijos ir be atskiro Kultūros paveldo departamento leidimo, darbai apmokami jo savininko, valdytojo ar naudotojo lėšomis.

Pastato savininkas, valdytojas ar naudotojas, sužinojęs apie šio kultūros paveldo objekto ar teritorijos sugadinimą, sužalojimą, sunaikinimą, vandalizmo aktą, gresiančias arba įvykusias avarijas, turi nedelsdamas pranešti Kultūros paveldo departamento Šiaulių teritoriniam skyriui ir imtis priemonių vertingoms savybėms bei elementams išsaugoti.

Naudojimo sąlygos

Naudojant Namą, turi būti išsaugotos vertingosios savybės bei elementai ir sudarytos sąlygos juos eksponuoti.

Valstybės ar savivaldybių institucijų priimami teisės aktai, iš jų teritorijų planavimo dokumentai, kuriais keičiama kultūros paveldo objekto ar jo patalpų naudojimo paskirtis, turi būti derinami Kultūros paveldo departamente ir negalima iš esmės keisti vertingųjų savybių bei elementų.

Naudojant Namą draudžiama: gaminti, sandėliuoti sprogstamąsias, degiąsias ir aplinką teršiančias medžiagas; įrengti sąvartynus, laikyti atliekas; naudoti gamybines stakles ir kitokius mechaninius variklius,

darančius dinaminį, vibracinį poveikį ir galinčius sukelti esamų vertybių pokyčius bei avarijas; įrengti laboratorijas ir saugyklas, susijusias su nepalankiu esamoms vertybėms temperatūros ir drėgmės režimu, taip pat chemiškai aktyvių medžiagų naudojimu ir laikymu.

Tvarkymo sąlygos

Kultūros paveldo objekto tvarkybos darbai yra taikomieji tyrimai, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas.

Tvarkybos darbų tikslas – garantuoti gerą fizinę statinio būklę ir praktinį naudojimą, leidžiantį išsaugoti nustatytą sudėtį ir apimtį, pagrindinius kultūrinės vertės požymius ir teritoriją.

Visas vertingusias savybes bei elementus draudžiama griauti ar kitaip naikinti.

Namo (jo dalies) tvarkybos darbai atliekami gavus Kultūros paveldo departamento leidimą.

Taikomieji tyrimai - pažinimo darbai, kurių tikslas surinkti duomenis apie kultūros paveldo objektą, reikalingus tvarkybos darbų projektui parengti, taip pat nustatyti ir/ar patikslinti jo vertingąsias savybes.

Kultūros paveldo objekto remontas - prarastų fizinių savybių atstatymo darbai, kuriuos atliekant maksimaliai saugomos vertingosios savybės.

Avarijos grėsmės pašalinimo darbai - kultūros paveldo objektų fizinės būklės stabilizavimo ir/ar iškilusios sunykimo grėsmės pašalinimo darbai.

Konservavimui priskiriami: tyrimais pagrįsti darbai, kurių tikslas yra stabilizuoti esamą kultūros paveldo objekto būklę ir apsaugoti nuo savaiminio nykimo; kultūros paveldo statinio (jo dalių) užkonservavimas, kai nustojama juo naudotis arba laikinai apribojami, sustabdomi ar uždraudžiami jame vykdomi darbai.

Restauravimui priskiriami tyrimais pagrįsti darbai, kuriais išsaugomas kultūros paveldo objekto autentiškumas ir vertingosios savybės, gražinama pirminė išraiška ar savitas pavidalas – forma.

Vykdamas Namų tvarkybos darbus vadovautis paveldo tvarkybos reglamentais, kurių sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. ĮV-151 „Dėl Paveldo tvarkybos reglamento PTR 1.01.01:2005 „Paveldo tvarkybos reglamentų rengimo taisyklės“ ir Paveldo tvarkybos reglamentų sąrašo patvirtinimo“.

Vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų 60 straipsnio 3 ir 4 dalies reikalavimais.

3. Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir pozonių paveldosaugos reikalavimai (įrašyti jeigu laikinai nenustatoma apsaugos zona ar nenustatomas fizinės ar vizualinės apsaugos pozonis): -

Nekilnojamajai kultūros vertybei apsaugos zona nenustatoma, nes vertybė nėra paskelbta valstybės ir (ar) savivaldybės saugoma.

Šiaulių teritorinio skyriaus
vyriausioji specialistė
(reglamentą parengusio pareigos)

Elena Čepukienė
(vardas, pavardė)

**KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALIAUS APSAUGOS REGLAMENTO
TVIRTINIMO AKTAS**

2026-03-26

(data)

Nr. LRŠ-20

Šiauliai

(tvirtinimo vieta)

Tvirtinu Verslininko Stasio Pociaus namo, unikalus kodas Kultūros vertybių registre 47726

kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre

individualų apsaugos reglamentą

Parengimo data: 2026 m. kovo 26 d.

Rengėjas Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinis skyrius
(-ai):

Apsaugos zona (pažymėti):

laikinai nenustatoma apsaugos zona

nenustatomas fizinės apsaugos pozonis

nenustatomas vizualinės apsaugos pozonis

Apsaugos zonos ir jos pozonių ribų plano techninį rengimo darbą atliko: -

Prie tvirtinimo akto pridedama: Kultūros paveldo objekto individualus apsaugos reglamentas, 4 lapai;

Kultūros paveldo departamento
prie Kultūros ministerijos
Šiaulių teritorinio skyriaus vyr. specialistė,
atliekanti vedėjo funkcijas
(tvirtinančiojo pareigos)

Elena Čepukienė
(vardas, pavardė)